

volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije 2014

ZAVEZA ZA BOJ PROTI KORUPCIJI

Evropsko protikorupcijsko poročilo iz leta 2013 ter analize, ki jih je naredila Transparency International Slovenia – Društvo Integriteta v sodelovanju z mednarodno organizacijo za boj proti korupciji Transparency International, kažejo, da korupcija v Republiki Sloveniji predstavlja velik problem na številnih področjih. Na nujnost sprejema učinkovitejših ukrepov za zavezitev korupcije opozarjajo tudi druge domače in mednarodne organizacije, državljanke in državljani, volivke in volivci ter javno mnenje.

Kot politik in kandidat za poslanca se zavežujem, da bom v mandatu Državnega zbora RS (2014–2018) storil vse, kar Ustava in zakoni Republike Slovenije zahtevajo od nosilcev javnih funkcij za spodbujanje integritete, transparentnosti in odgovornosti za učinkovito preprečevanje korupcije, nasprotja interesov in drugih odklonskih dejanj pri upravljanju javnih zadev, pri oblikovanju in izvajanju javnih politik ter sprejemanju zakonodaje.

Spodaj podpisani/ a _____,
kandidat/ ka na listi _____,

se še posebej zavežujem, da bom sodeloval/-a s civilno družbo in drugimi deležniki, ki si s svojim neprofitnim delovanjem prizadevajo za izpolnitev teh ciljev (v besedilu uporabljeni moški slovnični spol velja tako za osebe moškega kot ženskega spola):

1. Dvig etičnih standardov in politične kulture, tako da bom predlagal, spodbujal in podpiral opravljanje javnih funkcij v skladu z najvišjimi etičnimi standardi, ki jih od poslancev in drugih javnih funkcionarjev zahteva že pripadnost Ustavi in zakonom Republike Slovenije. V tem okviru bom podprl tudi sprejetje etičnega kodeksa v Državnem zboru. Dejavno bom sodeloval pri pripravi vsebine etičnega kodeksa, tako da bo sledil tudi mednarodnim standardom integritete, transparentnosti, odgovornosti za učinkovito preprečevanje korupcije, nasprotja interesov in drugih odklonskih dejanj pri izvrševanju javne oblasti in upravljanju javnih zadev.

2. Pregledna, kakovostna in ekonomična zakonodaja. Zavzemal se bom za dosledno spoštovanje postopkovnih pravil in nomotehničnih standardov, transparentnosti, zakonodajne sledi in dostopa do informacij javnega značaja pri oblikovanju in sprejemanju predpisov. Pri vsem tem si bom prizadeval za dosledno spoštovanje Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije ter v skladu z njim spodbujal kulturo zakonitega lobiranja in poročal o lobističnih stikih.

3. Visoka raven integritete, finančne transparentnosti in odgovornosti v javni porabi. Zavzemal se bom za sprejem celovite reforme javnega naročanja in drugih tveganih področij financiranja z javnimi sredstvi Slovenije in Evropske unije, ki bo zagotavljala visoko raven integritete, finančne transparentnosti in odgovornosti.

S podpisom se strinjam, da lahko Transparency International Slovenija – Društvo Integriteta podpisano zavezo objavi na svoji spletni strani.

Ob morebitni izvolitvi kandidata bo Transparency International Slovenija – Društvo Integriteta z na novo izvoljenim poslancem pripravilo sestanek, na katerem bomo predstavili načine za uresničevanje te zaveze ter skupaj vzpostavili okvir nadaljnjega sodelovanja pri krepitevi integritete, transparentnosti in odgovornosti za zaščito temeljnih vrednot družbe in države pred korupcijo in drugimi odklonskimi dejanji.

V _____, dne _____

Podpis: _____

Priloga

1. Državni zbor kot zgled transparentnosti, integritete in odgovornosti

Državni zbor je temelj demokracije. Za učinkovito delovanje Državnega zbora je ključno, da zastopa interese prebivalcev in da mu ti zaupajo. Vendar javnomnenjske raziskave kažejo, da je zaupanje v politične stranke in ustanove pravne države zelo nizko. Kar 78 odstotkov vprašanih meni, da so politične stranke najbolj skorumpirana institucija v Sloveniji, temu sledi Državni zbor (67 odstotkov vprašanih). Ti podatki Slovenijo uvrščajo na rep mednarodne skupnosti.¹

Številne mednarodne² in nacionalne organizacije³ izpostavljajo pomen in nujnost sprejema etičnega kodeksa poslancev. Notranja integriteta in odgovornost političnih strank sta slabi, prav tako primanjkuje politične volje za ureditev tega področja.⁴ Podobno velja opozoriti na nizko integriteto nosilcev moči in institucij, kar ogroža transparentno delovanje ustanov in ogroža stabilnost države.⁵

Poslanci Državnega zbora si morajo prizadevati za najvišjo stopnjo integritete, transparentnosti, odgovornosti in etičnosti delovanja. Namen kodeksa je zvišati raven integritete poslancev in institucije Državnega zbora, kar je eden pomembnejših mehanizmov vrnitve zaupanja javnosti v delovanje Državnega zbora in politike.

2. Zagotavljanje transparentnosti sprejemanja zakonodajnih predpisov

Slovenija je ena redkih držav, v kateri obstaja zakonodaja s področja lobiranja,⁶ vendar sta implementacija in spoštovanje te zakonodaje pomanjkljiva.⁷ Tesna povezanost in prepletenost političnih strank z neformalnimi skupinami in pomanjkanje transparentnosti lobističnih stikov omogočajo »sivo polje« lobiranja ter tako nezakonito vplivajo na izvrševanje javne oblasti in sprejemanje zakonodaje.⁸

Državljeni Slovenije ne verjamejo, da predstavniki oblasti delujejo v javno dobro, saj 63 odstotkov anketirancev meni, da vlada deluje v interesu posameznih interesnih skupin in ne v javnem interesu.⁹ Zaradi uresničevanja javnega interesa in zmanjševanja korupcijskih tveganj, ki se kažejo tudi skozi pojav »ujetosti države« (angl. state capture), je treba lobiranje izvajati transparentno, torej tako, da funkcionarji o lobističnih stikih redno poročajo.

¹ Global Corruption Barometer 2013, Slovenia: <http://www.transparency.org/gcb2013/country/?country=slovenia>

² GRECO 2012 -

http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Porocila/130613_GRECO_IV_prevod_a2_.pdf.

³ Komisija za preprečevanje korupcije: <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/medijsko-sredisce/arhiv-novic/12/2013/predlogi-za-soocenje-s-sistemske-korupcije>.

⁴ Transparentnost financiranja političnih strank v Sloveniji, CRINIS, 2014, str. 34 - <http://crinis.integriteta.si/sl/publikacija/ogled-porocila>.

⁵ Nacionalni sistem integritete v Sloveniji, 2012: http://nis.integriteta.si/images/pdf/knjiga_integriteta_2012.pdf.

⁶ Zakon o Integriteti in preprečevanju korupcije, člani od 56. do 74. <https://www.kpk-rs.si/sl/korupcija-integriteta-in-etika/protikorupcijska-zakonodaja-in-strateski-dokumenti/zintpk/199>.

⁷ Nacionalni sistem integritete v Sloveniji, 2012, str. 11 -

http://nis.integriteta.si/images/pdf/knjiga_integriteta_2012.pdf.

⁸ Transparentnost financiranja političnih strank v Sloveniji, CRINIS, 2014, str. 10 - http://crinis.integriteta.si/images/pdf/porocilo/knjiga_INTEGRITETA_2014_SLO.pdf.

⁹ Global Corruption Barometer 2013, Slovenia: <http://www.transparency.org/gcb2013/country/?country=slovenia>.

Poslanci Državnega zbora in predstavniki oblasti morajo zagotoviti redno in pravilno poročanje o lobističnih stikih ter zagotoviti vpogled javnosti v obiske interesnih skupin. Prav tako morajo zagotoviti primerno »zakonodajno sled« (angl. legislative footprint) s celotnim opisom prispevka deležnikov o določenem delu zakonodaje.

3. Spodbujanje večje integritete in transparentnosti v javni porabi

Javna naročila veljajo za področje, ki je zelo dovzetno za korupcijo in prevare. V Sloveniji so javna naročila povezana s padanjem zaupanja v institucije države, tudi zaradi medijskih razkritij v zadnjih letih. Zato je treba nasloviti potrebo po večji transparentnosti in temeljitih preiskavah postopkov javnih naročil v celoti, se pravi sistemsko. Analiza Nacionalni sistem integritete v Sloveniji (2012)¹⁰ je jasno pokazala na omejeno neodvisnost v delovanju javnega sektorja v praksi in zgolj povprečno zanimanje za razvoj protikorupcijskih ukrepov in proaktivnih dejavnosti. Pokazala je na številne nepravilnosti pri izvedbi javnih naročil v praksi. Pritiski in vplivi političnih strank in neformalnih mrež na javna naročila in kadrovanje vplivajo na kakovost izvedenih postopkov in nespoštovanje zakonodaje. Velik vpliv pa imajo tudi na zaupanje javnosti.

V okviru javnih naročil bi morali zagotoviti večjo mero transparentnosti in integritete skozi ločenost in politično neodvisnost komisij za pripravo razpisov in izbiro izvajalcev. Na to problematiko je TI Slovenia – Društvo Integriteta opozorilo že leta 2012,¹¹ vendar do danes transparentnost postopkov še vedno ni zagotovljena, saj je bilo storjenih premalo korakov v to smer. Poslanci se morajo zavzeti za sprejem primerne zakonodajnega okvira, ki bo omogočil večjo transparentnost in integriteto v postopkih javnega naročanja in s tem zagotovil ničelno toleranco do korupcije.

¹⁰ Nacionalni sistem integritete v Sloveniji, 2012: http://nis.integriteta.si/images/pdf/knjiga_integriteta_2012.pdf.

¹¹ Nacionalni sistem integritete v Sloveniji, 2012, str. 14 - http://nis.integriteta.si/images/pdf/knjiga_integriteta_2012.pdf.

